

Վարագայի Հավատիս հաճութատ տեօրթ տէփա, ևանի բազար իրթէսի, ասը, բէնճէմպիհ, վէ ճիւ- մա իրթէսի կիւնէրի չըդմագտա տըր :

Վարագա սէնէտէ 200 նիւսիս վէրիլիպ, դըյ- մէթի տախի պիր սէնէ իլէն 200, վէ ալթը այ ի- չին 100 զուրուշտուր :

Եիւզ զուրուշու պիր տէփատ վերէմէյէն քե- սանտան եալընը 50 զուրուշտախի ալընարագ, իւ- չայըզ 50 նիւսիս զաղէթա վէրիլէճէք տըր :

Վարագա թանէ իլէ 50 շէր փարայա սաթըլա- ճադ տըր :

Իլանաթըն ասթըրը իւք տէփա իլէն 3 իլէնճի

տէփա իլէն 2, վէ իւլէնճիւ վէ զէյատէ տէփա- լար իլէն 1 զուրուշտուր :

Մէթուպ վէ սայիրէ, Վարագը խանընտա իւսթ գաթտա, 8 նիւսիս օտատա, փանոսեան Վարագետ իսթիւն կէօնտէրիլէճէք տըր :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻԷ

Պու սէնէ Վրանսա տէվէթի թարաթըն- տան սատըր օլան պիր նիղամնամէ ահքեա- մընճա, պօրճ իլէն մահպուսիյէթին Վրան- սատան լաղլ օլունտուղու միսիլու, Ինկիլ- թէրրա տէվէթիին տախի, Վրանսայա պագա- լագ, կէչէն հաթիթա լօրալար գամարաթընա պիր լայիհա թագոթիմ իտուպ, տէյունաթ ի- չին մահպուսիյէթին Ինկիլթէրրատան տախի գալտըրըլմասընը արղ իթմիլ իտուկի, Ին- կիլիզ զաղէթալարընտա կէօրիւլիւիլ իսէտէ, նէ նէթիճէ վէրիլիլի, հէնուզ մալիւմ օ- լամամըշտուր :

— Վրանսա իմէթրաթօրու հաղըթէրի- նին թէէլիթէրտէսի օլան 1 ա վի տը Սէլար նամ քիթապտան պաշգա, ևինէ օ իսիմտէ պաշգա պիր թէէլիթին տախի 11. ալ 1 ա- մարթին թարաթընտան զուհօրա կէլտիյի, վէ 11. 11 իլէ նամ մէշուր միւվէրիլիին տախի, (1) իլէ 11 զարուլար թէվարիլի նամը իլէ պիր ևէնի թէէլիթաթը լունիւմայի զու- հօր օլտուղու, Վրանսըզ զաղէթալարընտա պէյան օլունմուշտուր :

— Վրանսատա վէ Իթալեատա իսիէք պէօ ճէյինէ արիզ օլան իլէթ, էլան տէփ օլմա- տըղընտան, մահէլիլ սայիրէտէն իսիէք պէօ- ճէյի թօսուտու ալմագ իւղէ, իլէ հաթիթա- տան սէրու, Իթալեա վէ Վրանսատան տէր 11 ատէթէ ևիւզ ևիկիրմիտէն միւթէճալուզ թիւճճար կէլէրէք, պունըրըն ևքսէրի Կիւր- ճիսթան, վէ 1 ում իլի ճանիպիսէ, վէ իւլ- տէօրիւ Իրանա ալիմէթ էյլէմիշտիր :

— Վէլկրատտան կէլէն խապէրէրէ նա- զարէն, իյի ճինս հէրիլէ ևէթիշտիրիւ- մէք նիյէթիյլէ, Վրանսատան աթ վէ գըս- լագ ալմագ, վէ էմրի զիրաթա միւթէալ- լիգ, Ինկիլթէրրատա իհտաս վէ իմալ օլը- նան մարինա վէ ալեթը սայիրէյի, քէնտի փապիրգալարընտա ևաիտըրըլմագ իլէն, պի- լէր մատէլ ճէլպ իթմէք զըմընտա, սէմթի մէզպուրլէրէ, Սըրպ իմարէթի թարաթընտան պիրէր մէմուրիին մախսուս կէօնտէրիլիշտիր :

— Ըամ վուգուսթը հանասընտա ասարը մէմուսհէսիյլէ քէսպի շէրէփ իթմիլ օլան 11 պո էլ Կատէր էփէնտի հաղըթէրի, պու ևաղընըրտա փարիսէ կիթմէք թասալիւ-

րունտա պուլունմաղին, Ըամ վուգուսթըն- տա իսարալ իյլէտիկի խըտմէթէրինէ գարը- լըզ իզհարը շիւքրանիյէթ օլմագ նիյէթիյ- լէ, պիր միւքէլէփ զիյաթէթ վէրիլմէսինէ թէտարիթեաթ կէօրիւլիւիլիսիւ, փարիս զաղէթալարը պէյան իթմէքտէ տիրէր :

— Ինկիլթէրրա տէվէթին հարպիյէ պիւճճէսի պու տէփա Իարքամէթօ մէճի- սինտէ մէվզըրի միւզաքէրաթէ գօնուշտուգտա, Ինկիլթէրրա տէվէթին կէչէն 1864 սէ- նէսինտէ 146,766 ասքէրի, վէ 15 միլիօն 223 պին 86 լիրա մէսարիփաթը վագըյէսի պուլունտուղու հալտէ, պու սէնէ իսէ ասա- քիրին մըգտարընը 142,477 քիլոյէ, վէ մէսարիփաթըն տախի 14 միլիօն 348 պին 447 լիրայա թէնիլ օլունմուշ իտուկի սնըշը- մըշ տըր :

— Ինկիլթէրրա տէվէթի պահրիյէճէ աս- կեր վէ տօնանմաղըն էքսիլմէքտէ օլտու- զու հալտէ, էօթէտէ Իրուսիանըն մապուս- նը միլէթ մէճիսինտէ, գուվէյի հարպիյէ վէ ալէլ խուսուս պահրիյէթինին թէքսի- թի իւզէրինէ րէք չօք միւզաքէրաթէ կէչմէք- տէ տիր. շէյլէ քի, տէվէթի միւշարիլէյ- հանըն շիմթիլի հալ ճէման 251 թօթէքէր 32 զըթա սէփայինի հարպիյէսի պուլունուպ, վէ պունտան զիյատէ տօնանմա հըփընա միւնասիպ լիմանը պուլունմաթընտան, վէ Պահրը Պալթիգտէ 11 թէթին նամ մէվզըյէ ևաղըն Խալիլմընտ նամ լիմանէ մալիք իսէ- տէ, լիմանը մէքքիւր իսէ սըղ օլտուղուն- տան, պուլունան կէմիլէրէ 50 թօթտան զի- յատէ ևիւքլէնէմէտիքտէն պաշգա, պահրը շիմալիտէ 1853 սէնէսինտէ (1) տէնպուրկ տուգասընտան միւպայա իյլէտիկի Լահիմ նամ լիմանտան պաշգա, սայիր պիր մահէլ- լի օլմատըղընտան, Պահրը Պալթիգտէ Ըա- նիմարգանըն օլըթէյն տուգալըղընա մեր պուլթ Քիլէ նամ գարիտէ քէպիր պիր մահէլլ թախիս իթմէք, վէ պիր գանալ ի- լէ իլի տէնիլի պիրէշտիրմէք նիյէթ վէ թէսալվուրունտա պուլունտուղու զաղէթա- լարտա օգունմագտէ տիր. հալ պու քի, պէյլէ պիր շէյէ Լիւթրիա տէվէթի թարա- փընտան լույի լիզա կէօթէրիլմէտիքտէն պաշգա, սայիր պիրիւք տէվէթէրին տախի մուլմանաթ իտէճէքէրի իհիթիմալի գալի- տէն տիր :

— Ինկիլթէրրատա, Վրանսատա, վէ Լիւ- լուքանըն սայիր պաղը տէվէթէրի մէմալի- քինտէ, քիլիսէճէ նիքեահտան պաշգա, նի- քեահը պէլէտի տախի պուլունտուղու էհըլ մալիւմաթա մալիւմ տուր :

Պու կիւնէրտէ մէքքիւր տիւնէվիլ նի- քեահըն Իթալեատա տախի մէրիլիլ իճրա օլմասը զըմընտա, թուրինօնուն Սէնաթօ մէճիսինտէ խալիլէ միւզաքէրաթ վէ միւճա- տէլաթ կէչմէքտէ օլտուղու, վէ 11. Կա- տօրնա նամ սէնաթէօրիւն, մէսէլէյի մէզ- պուրէյի թասահուպ իթմէքտէ պուլունտու- զու, թուրինօ զաղէթալարը հալաթիսաթըն- տան տըր :

— Կէչէնէրտէ պիր Ինկիլիզին, քէնտի էհ- լինի վէ չօճուղարընը Լաթիգալը սէյեահըն պիրիսինէ իլի էիւզ լիրայա փիրուսթ իթտի- կինին հիքեայէսինի, Ինկիլիզ զաղէթալա- լունտան ալարագ, Վարագամըղտա նէշը իթ- միլ իտիր. պու տէփա իսէ պիր Վրանսըզ զաղէթալարընտա տախի պիր ինսան ալըզ վէ- լիլի հիքեայէսի կէօրիւլիւիլիւտէն, պէր վէչէի աթի պէյան իտէրիլ :

Վրանսանըն Վալմպրէ նամ պիր գարիյէ- սինտէ, քէյլիլինին պիրիսի գօմշուսունուն մատամասընա տիրտատէ օլուր, վէ գօճաթըյ- լա փաղարըղա կիրիլէրէք, վուր աշաղը թուլթ ևօգարը տէր իլէն, նիհայէթ 126 ֆը- լանգա մէրգուլէյի սաթըն ալը. լաքին փա- զարըզլարընը թաստիգ նիյէթիյլէ պիր մու- գալէլէ թէրթիպ վէ թահրիլ պիրլէ, հէր նէ գատար քէօյիւն մըլթարընա տախի իվգու- լաթտըրըլար իսէ տէ, հիւքիւմէթ թարա- փընտան քէյփիյէթ տույուլմաղին, կէրէք մատամասընը սաթան, վէ կէրէք սաթըն ա- լան մուհաքէմէյէ շէքիլիլէր :

— Լիւթուպտա հէր շէյին սէրկիսի քիւ- շատ օլունտուղու միսիլու, պու սէնէ Կոր- վէճիանըն Վէրկէն շէհրինտէ, կէլէճէք սեւոյ- տումբեր այըն պիրիսինտէ, տէնիլտէն ալլանան էնվայի պալըզլար իլէն տախի պիր սէրկիլու- մուլի քիւշատ օլունմաղը, Վրանսըզ զա- զէթալարընտա օգունմուշ տուր :

Պու սէրկիտէն ասըլ մագսէտ, տէնիլի օ- լան հէր պիր մէմալիքտէ պալըզ ալլամանըն ուսուլ ու թարզլարը, վէ իսթիմալ իթ- տիլէրի ալթէրին պէյանը պուլունտուգ- տան պաշգա, տէնիլէրտէ, կէօլէրտէ, նէ-

Հիրերը նախընտրում էին գանալարտա գանդի
ձինս պալադ վե գանդի ալեթեր իլե ալա-
նաճաղընը, վե սանսյիճէ պալադ պեպեմէնին
նե տերեճէ իլերու կիթմիշ օլտուղունուն տա-
խի վասֆ ու իշար գըլընաճաղը, վե ալնի
սուրեթտե պիր սերկինին և իլք տեֆա օլա-
րադ, կեյեճէք սէնէ Վրանսանըն Պոլսնը
նամ լիմանընտա տախի վուգու պուլաճա-
ղը, Վրանսըլ զաղեթալարընտա կեօրիւ-
միւշ տիր :

— Եւ իւ Եօրդ զաղեթալարընը վերտիկի
մալիւմաթե նազարէն, շէհրի մեղքիւրին էթ-
րաֆընտա Բանֆայլտ նամ գարիյէտէ, 12
հաղընտա գըղըն պիրտի, քէնտի թէեթի
օլարադ հաֆթատա պիր զաղեթա թապալ ու
նէշը իթտիրմէքտէ, վե ալիլ իւլ վիճուտ օլան
փեթերինի վե իւլ նէֆէր քիւլիւք գըլ գա-
րընտաշարընը պեպեմէքտէ իմիշ : Մեթու-
մէնին փեթերի քիթապ պասմաճըսը օլուպ,
իթթիւտար վե պի մէճալ պիր հալտէ օլմա-
ղին, մաթպասընը գըղընա թէրք իյէմիշ,
վե մերգումէ իսէ օլ սիննի սաղիրինտէ օգու-
մագ եաղմագտա քէսպի լիյագաթ իյլէտիք-
տէն պաշգա, հաղը տիղմէք վե պասմագ սա-
նաթընը տախի էօյրէնմիշ օլտուղունտան,
քէնտի զաղեթալարընը պիղղաթ հէմ եաղ-
մագտա, հէմ տիղմէքտէ, վե հէմտէ պաս-
մագտա իմիշ :

— Վրանսատա, շիմտիյէ տէկին սիւհ
ֆապրիգալարը, իմալ իթտիրմէքտէ սիւհալարը
պիրա տամալ ֆիրուլիթ րաթէքտէ Բէն, պու-
տեֆա իմբերաթօր հաղըթէրի թարաֆըն-
տան սատըր օլան պիր էմբընամէ իւղէրինէ,
պունտան պէօյլէ հէր ֆապրիգալարը իմալ
իթտիրի թիւֆէնք վե թապանճանըն իւղէ-
րինէ, քէնտինէ մախսուս օլան տամալարը
պասմաթընա սաթամալաճագ տըր, վե պու-
նուն մուղայիրինտէ հարաթէթ իտէնէր, եա-
խօտ պաշգասընը տամալարընը պասանլար
միւճալաթը շէտիտէ չէքէճէքլէր տիր :

— Վարիստէն միւթեթարիտ պիր թէլէլ-
րաֆնամէնին պէյանընա կեօրէ, թուրուս
վալիսի թարաֆընտան Վարիստէ ագտ օլու-
նան իսթիգրաղ հիսսէլէրի քերաֆլէն սա-
թըլուպ գափանմըշ տըր :

Պու իսթիգրաղըն 73,568 հիսսէսի օլուպ,
պէհէր հիսսէսի իսէ 500 ֆրանգա սաթըլմըշ
վե թուրուս կեօմրիւքլէրինին հասըլաթը վե
զէյթին աղաճլարընը վերկիլէրի մեղքիւր
իսթիգրաղա թէեթմիւթ կեօթէրիլմիշ տիր :

— Լնտերանտան նամ Վրանսըլ զաղե-
թալարընը թիւայէթինէ կեօրէ, կէլէն հաֆ-
թա Վրանսա տէվէթինին Տուէ նամ տէօթ-
մէխանէսինտէ 22 պին քիւղրամ աղըրլըղը-
տա չէրքտէն վե թուճտան միւրէթթեպ պիր
պաթալ թօփ տէօթիւլտիկիւ, վե իմբերա-
թօր հաղըթէրիլին եաթէրէրինտէն պիրտի
տախի օրատա հաղըր պուլունուպ, վե պիւլ

գուսուր վիճուտէ կէլտիկի կեօրիւմիւշ տիր :

— Կէլէն հաֆթա Վրանսանըն 7 շանքէնը
նամ լիմանընտա պօղըլմուշ պիրտիլին տէ-
նիղտէն չըգարտըլարընտա, շու աճայիպ
հալտէ, եանի իքի կեօմլէք, իքի չիֆթ չօ-
րապ, իքի փանթալօն, իքի եէլէք, իքի
բալթօ, իքի շաիգասը, վել հասըլ մէլպու-
սաթէ տայիր հէր պիր շէյինին չիֆթէ օլ-
տուղու կեօրիւմիւշ տիր :

— Վրանսա իմբերաթօրու Կաթօլէօն հաղ-
ըթէթէրի քէնտի թէեթիքէրտէսի օլան 1 ա-
վի տը Սեղար նամ մէշհուր քիթապտէն,
քէնտի խաթթը տէթի իլէ պիրէր թէլքէ-
րէ թահրիլի իլէ Խնկիլը գրալիւսը Սիգ-
թօրիա հաղըթէրիլինէ, վե լօրտ Բալմիւր-
թըն, Լօրտ Սալմէլպըրի, վե սըր Էնրի
Շօլանտ ճէնապլէրինէ պիրէր գըթա թագ-
տիւ վե իսպալ պուլուրմուշար տըր :

— Բամատա մուհաթըլ պուլունան Վրան-
սա սատքիլի սիւվարի ալայը, աղ վագըթտան
շէհրի մեղքիւրի թէլքէր իթմէք նիյէթինտէ
պուլունտուղունտան, ալայը մեղքիւրին պար-
կիրէրի, հէր նէ գատար ֆափա հաղըթէ-
լէրի հարպիյէ նաղըրը մօնսէնսօր Մեթօտ
թարաֆընտան իշթիրայա գաղըլըլմըշ իսէ-
տէ, Իթալէա տէվէթի թարաֆընտան տա-
հա շիւտտէ ֆիյաթ թագտիլի իլէ իշթիրա
օլունմուշ իտուկի, թուրինտա նէշը օլու-
նան Իթալէա նամ զաղեթատա օգունմուշ
տուր :

— Թուրինտան կէլէն հալաթիսաթէ նա-
ղօրէն, Իթալէա գրալը Սիգթօր Լնմա-
նուէլ հաղըթէրիլին, մարտ 20 տէ տէֆաթէն
շէհրի մեղպուրէ աղմէթ իթմիշ, վե Իթալ-
եանըն Ղէնուպի թարաֆընտա քէլթ ու
կիւլար իտէրէք, էնվայի խասարաթը մու-
ճիպ օլմագտա օլան հայտուտ վե էշըլա կիւ-
րուհիլին տէֆ ու իղալէ օլունմուշ օլմասընա
մէպիլ, Պէնէվէն շէհրինտէ պուլունան ա-
սաթիլին գաղմասընը էմր ու թէնպիհ պու-
լուրմուշ իտուկի, Իթալէա հալաթիսաթըն-
տան տըր :

— Մեթօրգա իմբերաթօրուղու իլին, Լ-
վըթիւրա մէմալիքինտէն կեօնիւլիւ ապքեր
թօփլանմասըլ խուսուսու, ագտէմճէ նէշը ու
իլան օլունտուղու, զաղեթա օգույանլարա
մալիւմուր :

Պու տէֆա Սիլէնա զաղեթալարընտա օ-
գունտուղունա կեօրէ, Մեթօրգա իմբերաթօ-
րու Մաթսիլիլէն հաղըթէրիլին թարաֆըն-
տան պիր թէլէկրաֆ իրսալի իլէ, Լվըթ-
իւրտան կիտէն կեօնիւլիւ ապքերլէրին, Մեթ-
սիգոյա վաղըր վարմաղ պիր պիւլիւք ֆիւ-
թուհաթ իճրա իթտիրէրի թէպշիւր գըլըն-
մըշ տըր :

— Վրանսա իմբերաթօրու հաղըթէրիլին
նին կէլէճէք մայիս 15 ինտէ Ղէլայիլէրէ ա-

ղիլթ իտուպ, վե օրատան տախի պէրրէն
Օրան վե Գօնսթանթին շէհրիլէրինէ պիր
զիւրաթէ իտէճէյի, Վարիստէ թէվաթուր
պուլմուշտուր :

— Վրանսանըն Վալանիյն մէճիսի րէ-
յիսի օլուպ, կէլէն հաֆթալարտա վեֆաթ
իտէն տիւք տը Մօրնինին թասվիլի միւթէալ-
լիք պիր չօգ էշրալէրի պուլունմաղին, պու-
կիւնլէրտէ ֆարիստէ միւղայէտէ իլէ ֆիրուլթ
օլունաճաղը Վրանսըլ զաղեթալարընտա աթ-
տէմճէ նէշը օլունմուշ իլէն, պու տէֆա
մեղքիւր թասվիլիլէրին քերաֆթէսինին պիր
միլիօն 500 պին ֆրանգա իմբերաթօր հաղ-
ըթէրիլին թարաֆընտան իշթիրա օլունարագ,
Վալանիյն մէճիսիլին թէճէմիւ իթտիկի
սէրայա իհտա պուլուրմուշտուր, () քինիօն
Լասիօնալտա օգունմուշ տուր :

— Բուրսիա տէվէթի վե վիւքէլասը պէյ-
նինտէ վուգու պուլան պիւրուտէթ կիւն պէ
կիւն քէսպի շիտտէթ իթմիշ օլմաղին, շու
պիւրուտէթին տէֆինէ պիր չարէ պուլմագ
իլին, Վրանսըլ զաղեթալարընտան պիրտի-
նին գալիլինճէ, տէվէթի միւշարիլէյհանըն
խարիճիյէ նաղըրը Մ. տը Պիսմարգ ճէնապ-
լէրինին, րէյիսի վիւքէլալըգտան իսթիֆա
պիրլէ, եաղընըլ խարիճիյէ նէղարէթի իլէ
մէշղուլ օլաճաղը, Պէրնիտէ թէվաթուր
պուլմուշտուր :

— Մահը հալին 16սընտա Վրանսա իմ-
բերաթօրու հաղըթէրիլին մախսուսու ծնեա-
լընա գատէմ պասմըլ օլմաղին, իճրայի շէհ-
րի ալինլէրտէ Լէլիօ Գօնէօր նամ նիշանըն
պիւլիւք գօրտօնունու թագընըպ, վե տիւվէլի
սայիրէտէն թագտիւմ օլունան նիշանլէրի թա-
ալիգ իթմէյէ հուգուգու օլտուղու, քրէնսի
միւմալիլէյհէ իմբերաթօր հաղըթէրիլին թա-
րաֆընտան պէյան գըլընմըշ, վե եէվի վե-
լատէթի վէսիլէսի իլէ, սայիր սէնէլէր մի-
սիլու, միւտտէթի վաֆիրէտէն պերու մէ-
մուրիյնէթտէ պուլունանլարա, վե պիր թա-
գըմ զապիթանա թիւթպէլէր իհտան օլուն-
մուշ տուր :

— Լմբիւրգա մուհաթէպէսինին իսթամըն-
տա, կէրէք Վիտէրէլէր վե կէրէք Գօնֆէ-
տէրէլէր թարաֆընտան, Խնկիլթէրա տէվ-
լէթինէ գարը պիր պիր ճէնկ վուգու պու-
լաճաղը իհթիմալտէն կեօրիւնտիւկիւնտէն,
Խնկիլիլ տէվէթինին շիմտիտէն թէտարիւ-
քեաթըլ լաղըմէյէ թէշէպիւս իթմէսինէ
տայիր, Ումում գամարասընտա խայլի միւ-
ղաթէրաթ օլունմուշ, վե հալթա աղալար-
տան Մ. Պէրքէյ նամ զաթ, Լմբիւրգայի
միւճթէմէանըն Խնկիլթէրա իլէ մուհաթէ-
պէյէ կիրիլէճէկինի զիյատէսիյէ իհթի-
մալտէն կեօրտիւկիւնտէն, էմրի թէտա-
ֆիտէ պուլունմասընը աղ ու պէյան իթ-
միշ, վե սայիր աղալար թարաֆընտան տա-
խի, հէմ էֆթերալըգ կեօթէրիլմիշ տիր :

— Իսթանբուլ տեղից, Վաթիկանի գրառարանը լաղվ օլալտան պուռ անէ տէկին, քէնտի պիւճճէսինտէ մէղքիւր գրալ ինտինտէ պիր զուհուրաթ էլէսի մէսարիֆաթը տէրճ իթմէքտէ իթէն, պուռ սէնէնին պիւճճէսինտէն մէսարիֆաթը մէղպուրէյի գալարըթմըլ իտուկի, Սաթրիտին Լաթիֆ Նամ րէսմի զաղէթասընտա օգուճմուշ տուր. տիմէք տիրքի, Վաթիկանի գրալը սապրգ իթինճի Վարանսօս հաղրէթէրի գրալիյէթինին մահլէնա, Իսթանբուլ տեղից տախի, քուսմիլէն իւմիտի գաթ իլէ իսքեթաթ օլմուշ տուր:

— Բուսիա տեղից իսթրիճիյէնաղըրը Սաթրիտի մարգ ճէնապլէրինին, պուռ կիւնէրտէ Բուսիա գրալը Կիլիսի հաղրէթէրինէ, Պէրլին էհալիսի թարաֆընտան 12 պին իմղալը պիր մահսէր թադտիմ իթմիկի, վէ մահսէրի մէղքիւրտէ, Տանիմարգա տուգալըզլարընըն Բուսիա տեղից իսթրիճիյէն օլմուշ տուր. տիմէք տիրքի, Վաթիկանի գրալը սապրգ իթինճի Վարանսօս հաղրէթէրի գրալիյէթինին մահլէնա, Իսթանբուլ տեղից տախի, քուսմիլէն իւմիտի գաթ իլէ իսքեթաթ օլմուշ տուր:

— Բուսիա զաղէթալարընըն էքսէրիսինին վէրտիկի հալաթիսէ նաղարէն, պուռ էսնատէ Կիլիսի տեղից տախի, քուսմիլէն իւմիտի գաթ իլէ իսքեթաթ օլմուշ տուր. տիմէք տիրքի, Վաթիկանի գրալը սապրգ իթինճի Վարանսօս հաղրէթէրի գրալիյէթինին մահլէնա, Իսթանբուլ տեղից տախի, քուսմիլէն իւմիտի գաթ իլէ իսքեթաթ օլմուշ տուր:

— Բուսիա տեղից իսթրիճիյէն օլմուշ տուր. տիմէք տիրքի, Վաթիկանի գրալը սապրգ իթինճի Վարանսօս հաղրէթէրի գրալիյէթինին մահլէնա, Իսթանբուլ տեղից տախի, քուսմիլէն իւմիտի գաթ իլէ իսքեթաթ օլմուշ տուր:

— Կէնէն տէնէրտէ քէնտիսի իլէ Սաթիսալ շէհրի մուհասէրէսինտէ պուլունան ժէնէրալ Կարիպալտինին թէրէթէնա Նամ քէրիմէսինին, պուռ կիւնէրտէ պիր էրքէք էվլատ տիւննայէ կէթիթիկի, վէ Լաթիֆ Նամ րէսմի զաղէթասընտա օգուճմուշ տուր:

— Կէնէնտէ, Լոնտոն շէմէնտըթէրլէրինտէն պիրիսինտէ իտամ օլունէն Սաթիկ Նամ Իսթրիճիյէն գաթիլէնին քիմ օլունէրտէ Նու հիւքիմէթէ պէյան իտէնէ 8000 ֆրանգաթիյէ վատ գըլընտըրը, վէ պատէհու Լաթիֆ Նամ րէսմի զաղէթասընտա օգուճմուշ տուր. տիմէք տիրքի, Վաթիկանի գրալը սապրգ իթինճի Վարանսօս հաղրէթէրի գրալիյէթինին մահլէնա, Իսթանբուլ տեղից տախի, քուսմիլէն իւմիտի գաթ իլէ իսքեթաթ օլմուշ տուր:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԵ ՏԱԽԻԼԻՅԵ

Տիւնի Նէրիտէտէ շու մէսէրէթ պախլ հալաթիս օգուճմուշ տուր:

— Լաթիֆ Նամ րէսմի զաղէթասընտա օգուճմուշ տուր. տիմէք տիրքի, Վաթիկանի գրալը սապրգ իթինճի Վարանսօս հաղրէթէրի գրալիյէթինին մահլէնա, Իսթանբուլ տեղից տախի, քուսմիլէն իւմիտի գաթ իլէ իսքեթաթ օլմուշ տուր:

— Լաթիֆ Նամ րէսմի զաղէթասընտա օգուճմուշ տուր. տիմէք տիրքի, Վաթիկանի գրալը սապրգ իթինճի Վարանսօս հաղրէթէրի գրալիյէթինին մահլէնա, Իսթանբուլ տեղից տախի, քուսմիլէն իւմիտի գաթ իլէ իսքեթաթ օլմուշ տուր:

— Լաթիֆ Նամ րէսմի զաղէթասընտա օգուճմուշ տուր. տիմէք տիրքի, Վաթիկանի գրալը սապրգ իթինճի Վարանսօս հաղրէթէրի գրալիյէթինին մահլէնա, Իսթանբուլ տեղից տախի, քուսմիլէն իւմիտի գաթ իլէ իսքեթաթ օլմուշ տուր:

— Լաթիֆ Նամ րէսմի զաղէթասընտա օգուճմուշ տուր. տիմէք տիրքի, Վաթիկանի գրալը սապրգ իթինճի Վարանսօս հաղրէթէրի գրալիյէթինին մահլէնա, Իսթանբուլ տեղից տախի, քուսմիլէն իւմիտի գաթ իլէ իսքեթաթ օլմուշ տուր:

— Լաթիֆ Նամ րէսմի զաղէթասընտա օգուճմուշ տուր. տիմէք տիրքի, Վաթիկանի գրալը սապրգ իթինճի Վարանսօս հաղրէթէրի գրալիյէթինին մահլէնա, Իսթանբուլ տեղից տախի, քուսմիլէն իւմիտի գաթ իլէ իսքեթաթ օլմուշ տուր:

— Տէօրտիւնճի օրտույի հիւմայուն միւլէրի տէղից իսթրիճիյէն օլմուշ տուր. տիմէք տիրքի, Վաթիկանի գրալը սապրգ իթինճի Վարանսօս հաղրէթէրի գրալիյէթինին մահլէնա, Իսթանբուլ տեղից տախի, քուսմիլէն իւմիտի գաթ իլէ իսքեթաթ օլմուշ տուր:

— Սահ Նալին 13 ինճի կիւնի սաաթ օն պիր պուլունգ րաաթէրլէրինտէ, Պուլունտա Լաթիֆ Նամ րէսմի զաղէթասընտա օգուճմուշ տուր. տիմէք տիրքի, Վաթիկանի գրալը սապրգ իթինճի Վարանսօս հաղրէթէրի գրալիյէթինին մահլէնա, Իսթանբուլ տեղից տախի, քուսմիլէն իւմիտի գաթ իլէ իսքեթաթ օլմուշ տուր:

— Սահ Նալին 13 ինճի կիւնի սաաթ օն պիր պուլունգ րաաթէրլէրինտէ, Պուլունտա Լաթիֆ Նամ րէսմի զաղէթասընտա օգուճմուշ տուր. տիմէք տիրքի, Վաթիկանի գրալը սապրգ իթինճի Վարանսօս հաղրէթէրի գրալիյէթինին մահլէնա, Իսթանբուլ տեղից տախի, քուսմիլէն իւմիտի գաթ իլէ իսքեթաթ օլմուշ տուր:

— Լաթիֆ Նամ րէսմի զաղէթասընտա օգուճմուշ տուր. տիմէք տիրքի, Վաթիկանի գրալը սապրգ իթինճի Վարանսօս հաղրէթէրի գրալիյէթինին մահլէնա, Իսթանբուլ տեղից տախի, քուսմիլէն իւմիտի գաթ իլէ իսքեթաթ օլմուշ տուր:

— Լաթիֆ Նամ րէսմի զաղէթասընտա օգուճմուշ տուր. տիմէք տիրքի, Վաթիկանի գրալը սապրգ իթինճի Վարանսօս հաղրէթէրի գրալիյէթինին մահլէնա, Իսթանբուլ տեղից տախի, քուսմիլէն իւմիտի գաթ իլէ իսքեթաթ օլմուշ տուր:

— Լաթիֆ Նամ րէսմի զաղէթասընտա օգուճմուշ տուր. տիմէք տիրքի, Վաթիկանի գրալը սապրգ իթինճի Վարանսօս հաղրէթէրի գրալիյէթինին մահլէնա, Իսթանբուլ տեղից տախի, քուսմիլէն իւմիտի գաթ իլէ իսքեթաթ օլմուշ տուր:

— Լաթիֆ Նամ րէսմի զաղէթասընտա օգուճմուշ տուր. տիմէք տիրքի, Վաթիկանի գրալը սապրգ իթինճի Վարանսօս հաղրէթէրի գրալիյէթինին մահլէնա, Իսթանբուլ տեղից տախի, քուսմիլէն իւմիտի գաթ իլէ իսքեթաթ օլմուշ տուր:

— Լաթիֆ Նամ րէսմի զաղէթասընտա օգուճմուշ տուր. տիմէք տիրքի, Վաթիկանի գրալը սապրգ իթինճի Վարանսօս հաղրէթէրի գրալիյէթինին մահլէնա, Իսթանբուլ տեղից տախի, քուսմիլէն իւմիտի գաթ իլէ իսքեթաթ օլմուշ տուր:

— Լաթիֆ Նամ րէսմի զաղէթասընտա օգուճմուշ տուր. տիմէք տիրքի, Վաթիկանի գրալը սապրգ իթինճի Վարանսօս հաղրէթէրի գրալիյէթինին մահլէնա, Իսթանբուլ տեղից տախի, քուսմիլէն իւմիտի գաթ իլէ իսքեթաթ օլմուշ տուր:

— Լաթիֆ Նամ րէսմի զաղէթասընտա օգուճմուշ տուր. տիմէք տիրքի, Վաթիկանի գրալը սապրգ իթինճի Վարանսօս հաղրէթէրի գրալիյէթինին մահլէնա, Իսթանբուլ տեղից տախի, քուսմիլէն իւմիտի գաթ իլէ իսքեթաթ օլմուշ տուր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

— Զէնա մահ մոգատտէմ, Պանտրոմա իւղէրինէ Եաղըրըմըլ պաղը պահալար սըրաաթնտա, Պաղը—քէսիրտէ գալիմագամ օլմուրտուգճա, Սահմանագրութիւնուն ահալարմնա թէվֆիգան, Պանտրոմա առաջնորդու Կեր. Յովհաննէս սըբազանըն տախի, Պաղըքէսիր առաջնորդու իւնվանը ալմասը, վէ մէրքէղի իտարէսի օրասը օլարագ գատիմ օրատա օթուրմասընըն էլղէմիյէթինի տախի պէյան իյլէմիլ իտիր:

— Լաթիֆ Նամ րէսմի զաղէթասընտա օգուճմուշ տուր. տիմէք տիրքի, Վաթիկանի գրալը սապրգ իթինճի Վարանսօս հաղրէթէրի գրալիյէթինին մահլէնա, Իսթանբուլ տեղից տախի, քուսմիլէն իւմիտի գաթ իլէ իսքեթաթ օլմուշ տուր:

Այսօր վերջ տրեւեալ, Արգային վարչութիւն, շու գայեթ միւսիմ օլան պիր խուսուսու, քեաֆֆէյի նիզամը ճալէրտէ պուլու- նան առաջնորդութեամբ ճազգընտա տախի իճրայէ հիմմէթ իտէյտի :

— Վերջնական աւարդը պիր մէք- թուպտա, մահը հալին 11 ինտէ օրանըն Լուսաւորչեան մէքթեպինին իսմի կիւնիւ օլ- տուղունտան, պիր կիւզէլ զէյնէթ իճրա ի- տիպ, տիրելուան պէտքէլէր օգուսուշլար, վէ միւսսիր նութգլար սէյլէմիշլէր տիր :

Պիր պուլուգ սէնէտէն պէրու օրանըն մէքթեպինի սրբազան գոյարագ էղճան ու տիր ճալըշմագտա օլան թուլլալը Յուլհաննէս էֆէնտի Լրմենսիկեան նամ 21 եալընտա տէլիգանը (Փրկիչ չորագլարնտան), շու գայրէթ վէ շու թէշվիգաթլարա սէպէպ օլ- տուղունտան, շայանը թէշլէքթիւր պուլուն- մագտա տիր :

— Պու կիւնէրտէ Մերդիֆունտա, շայ մահէլէսինտէ պիր եանկըն գուհուր իտէրէք, 60 պապ գատար խանէ իլէ պէրապէր, Խ- ուաշնորդարանըն տախի եանկը պիւլ օլտու- ղու իշիտիլմիշ տիր :

— 136 նիւմրօլու Սարագտա խտիր- նէ պահընտաքի «Հոլհաննէս աղա Պիննէ- մէճեան» լաֆը օլուպ, Պիննէմէճեան եէրի- նէ Սոֆիստէ օլաճաղը, մէքթիւր ֆաթիլեա թարաֆընտան իսթար, վէ թասհիհ թալէպ օլունմուշ տուր :

— Տիւնքի կիւն Լըուսագէմ Բաթրիյի Լոսայի սրբազան հաղթէթլէրի, Պրանսա վէ իթալեա էլիլէրի ճէնապլէրինէ րէսմի զիյա- րէթինի էտա իթմիշ, վէ մէսնէտի ճէլիլինէ չէսպան սուրէթտէ, իլթիֆաթը աղիմէ իլէ գապուլ օլունմուշ տուր :

Սիւշարէլէյ Սրբազան հաղթէթլէրի, է- կէր պու ճիւմա իրթէսի եօլճու օլամաղլար իսէ, պիթթապի Օլտիկ իրթէսինէ դալա- ճագլար սըր զանն իտէրիլ :

— Կէլէն կիւնէր չէհամէթլու Խրան շահը հաղթէթլէրի թարաֆընտան իթա պուլլուլան պիր գըթա նիշան իլէ գատարի թէրֆի գը- լընան Յուլհաննէս աղա Սաֆալանեան ճէ- նապլէրինէ, պու տէֆա տախի, Լրաղտան թէպրիլի գատար պիր շօսսէ գարրօսապը (արապա եօլու) եալընտա սըր իշին, 30 սէ- նէլիք իթմիշ վէրիլտիկինի թէյէմիւնէն պէյան իտէրիլ :

— Պու տէֆաքի 749 նիւմրօլու Լըշա- լոյտա, կէլէնտէ, շիմտի Մըսըրտա պուլու- նան Վեր. Սիւրտիչալքեպիսկոպուս հազգըն- տա Սարագտա եաղըլմը օլան պիր մէք- թուպուն հազգանիյէթ մագրուն օլմատը- ղընա տայիր, Խսկէնտէրիյէտէն կէլմէ պիր մէքթուպ օգուսուշլ իսէտէ, մէքթիւր Սա- րագտաքի մէքթուպուն սէյլէտիքլէրինին ճէրհի նիյէթիլէ հիչ պիր տէլիլ կէթիլիլ- մէմիշ տիր : Սարագա օլ պապտէ մէսու- լիյէթի սահիպ իմլա իւզիլինէ պըրագմըշ պտուղունտան, հազգանիյէթին հէր ան զա-

հիւր չըգարըլմատըն, թարաֆէյնտէն պէք- լէմէքտէ տիր :

Սիւրտիչ սրբազան հազգընտա Լըշալոյ- տաքի մէքթուպտա, մէտհ ու սէնայա տա- յիր պաղը մալիւմաթ օգուսուշլտան պաշ- գա, միւմայիլէյ ճէնապլէրինին Խսկէնտէ- րիյէտէ պիր թուհապնըք մէքթեպի քիւշա- տինէ ճալըշտըր տախի պէյան օլունմուշ տուր :

Խաբասըք մէքթեպի զաթէն Լըրուսաղէմ- տէ աղըլաճագ օլուպ, վէ շու խուսուս իսէ հէր ճիհէթլէ Խսկէնտէրիյէտէն զիյատէ օ- րայա եաղըշմագընտան, պիլ տէրիլ քի, բարաս մէքթեպինտէն սարֆը նաղար իլէ, Խսկէնտէրիյէտէ կիճէլի կիւնտիլլու պիր ու- լում ու ֆիւնու, վէ եախօտ թիւճճարըք մէքթեպի աղըլա, հէմ տահա զիյատէ ֆա- յիտէլի օլուր, վէ հէմտէ օրանըն հալ վէ մէվգրինէ մուվաթըք պուլունուր :

Սէքթիւր մէքթուպ նաղարէն, Մըսըր- տա Լըմաւենի իսմինտէ պիրտէ զաղէթա թապ ու նէշը օլունաճագ օլուպ, վէ միւնէ- լիֆի տախի, վագթիլլէ ֆարիստէ ֆարիս նամ զաղէթալը թապ ու նէշը իլէ, միլէ- թիմիլլէ խայլիճէ խըտմէթ իթմիշ օլան Լը- րահամ էֆէնտի Մուրատեան օլաճագ իմիշ :

Լըմաւենի նամ զաղէթանըն պիր ան էվ- վէլ թապ ունէլիլինէ, զիյատէսիյէ, վէ ի- քի ճիհէթլէ արղուքէլ վէ սէնաքեար պու- լունտուղունմուղու պէյան իտէրիլ. պիրինճի էյլէ պիր մէմէքթեթտէ, պիր զաղէթա չը- գարագ մէնֆաթը քէսիլիլ մուճիպ օլա- ճաղը, վէ իքինճիս տախի, Լըրահամ է- ֆէնտինին քէսպի շիֆա իտէրէք, եինէ քէն- տի խըտմէթի միւֆիտէսինէ տէվամ իյլէմէսի :

Լըշալոյտա օգուսուշլունա կէօրէ, Վեր. Կարապետ վարդապետ Հահնաղարեանց, պու կիւնէրտէ Խսկէնտէրիյէտէն իլթի- րէ կէլմիշ տիր : Ումարըք քի միւմայիլէյ ճէնապլէրինի, եաղըն կիւնտէ պուրատա տախի կէօրմէք իգալինէ նայիլ օլուրուգ :

— Հումուտան ալտըղմը մալիւմաթը սահիհէյէ նաղարէն, զաթէն Լըրուսաղէմ տէվիլ օլուպ, վէ շիմտի իսէ, տէվէթլու Սի- տիլ Վերիմ բաշա հաղթէթլէրի գօնաղըն- տա ալապլըք իթմէքտէ օլան Խուսուշլու Մանուկ նամ քէսի, օրանըն տէր Յակոբ նամ քահանապը, պաշգա պիր գըլ իլէ պը- սակ իթմիշ տիր :

Օլանն իտէրիլ քի շու խուսուս Կրօնա- կան ժողովա սէրիան պիլտիլիլմիշ, վէ մէք- գուսուն եէնի գարըրը էլինտէն աղընմըշ ի- սէտէ, հէնուգ տէր Յակոբա նէ ճէլա վէ- րիլտիլի մալիւմուղու օլամալըշ տիր :

Հումուտուն բաբասճա հալի բէք բէ- րիշան սուրէթտէ տիր. Խասթէյլիլ տէր Վը- րիգոր հայր օրատա իքէն, բէք իյիրահաթ, վէ չօգտա մէմուլն իտիլէր, լաքին միւմայի- լէյ ճահանայ պու թարաֆա կէլէլիտէն պէ- րու, մէքթեպէ վէ քիլիսէճէ բէք մահղուն գալընշար տիր. չիւնքի, կէրչի իքի քահա- նալարը տահա վար տըր, լաքին պիրիսի բէք միւսինն վէ ալիլ վիճուտ օլունտունտան քէօ- չէնիշին պուլունմագտէ օլուպ, վէ տիկէրի

եանի տէր Յակոբ իսէ, շու ճիւնհայը իլէ- տիկինտէն, էհալի պուլմիւն պիւլմիւն քա- հանապը կիպի պիր հալտէ գալմըշ տիր :

Վեգաթ պէրէթ վէրսինքի, էհալի շու իհթիյաճընը կէօրտիլքտէ, քէնտի իլէրին- տէն էհլի լիյաթաթ պիր զաթ սէլիլլէր, վէ քահանայ ճեռնաղրըլ օլունմապըն իսթիտա իթմէք նիյէթիլլէ, պիր միւթէպէր զաթ իլէ պէրապէր, պա մահսէր Խսթանպուլա կէօն- տէրմիշլէր տիր, վէ ումարըք քի Կրօնական ժողով, մէրգուսունըն շու արղուսի հուսուլինէ պիր ան էվէլ հիմմէթ իտէճէք, վէ Հում- նու էհալիստէ թէսէլիլ պուլաճագ տիր :

Լուսաւորչական քիլիսէ իլէ, Վաթմիլք քիլիսէնին պիլիլէք պիր ֆարգըտա իլէթ պու- տուր. Վաթմիլք քիլիսէսինտէ բարասար ճէօ- մաթը տիւշիւնիլլէր, հալ պու քի Լու- սաւորչական քիլիսէսինտէ ճէօմաթ, բաբաս- լարը տախի տիւշիւնիլլէր :

ՎԱՐԱԳԱՅԻ Զ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԻԼԵՆԵԹ

Խսկիւտարտա Սէլամըտա, ժամ մահէլ- լէսինտէ, Պէյլէրնան Յակոբ էֆէնտի գօ- նաղը իթմիսալինտէ, պիր պապ եէտի օտալը, թաթը սու գոյուլու, վէ պիր մըգտար պաղ- չէլի ճէտիտ խանէ սաթըրըք օլունտունտան, իսթէքլի օլանշարըն, Օլիւմպիլլիլ իսթաննտա օրթա գաթտա, 19 նիւմրօլու օտայա պու- լուրմալարը իլան օլունուր :

— Պէյօղլուտա Վաթմիլք թէլաթրօսու գար- ջըսընտա 119 նիւմրօլու Պ. Պէլիկեան գա- ղնօսուն իւսթ գաթընտա, սինեօր Վիգօ- լաքի Սարանտինին քիւշապ իլլէտիկի լօ- գանթաթա, Լնվայի նէֆիս թաթալար վէ թէ- միլ թագըմար պուլունմագտէ, վէ հէր քէ- սին մէմուլնիլլէթինէ սայ ու իգտամ օլուն- մագտէ խուսկի, մէրգուլ թարաֆընտան ի- լան օլունուր :

Սէքթիւր լօգանթա, ֆաթիլեալարա տա- խի թաթա վէրմէքլիլ տէր իւհտէ իլմէք- տէ տիր :

ՄԻՆՈՒՐԻՆ

ԻԶՄԻՐ. Տիգրան Աղա Գարագաշեան : ԻԶՄԻՐ. Միշա Աղա Մոմճեան : ՊՐԻՍՏ. Թեոֆիլէ Աղա Գալիօնեան : ԵՏԻՐԵ. Թորոս Աղա Յովհաննէսեան : ԹԻՐԱՊՈԼԻՍ. Վարդան Աղա Խոյնեան : ԳԱՅՍԵՐԻՑԻ. Գեորգ Աղա Գըլմէճեան : ՀԱԼԵՂ. Յովհաննէս Աղա Քիւրքճեան : ԱՏԱՆԱ. Հաճի Յակոբ Աղա Ռիֆալեան : ՄԱՆՉԵՍՏԵՐ. Խաչիկ Աղա Սինանեան : ԹԵՐՍՈՒՍ. Գրիգոր Աղա Մեղրեան : ԹՈՒՐԱՏ. Հաճի Աւետիս Աղա Լըպանեան : ԵՕՂԱՏ. Գասպար Աղա Տէր Յովհաննէսեան : ԱՄԱՍԻԱ. Բարսեղ Աղա Կիւմիշեան : ԱՓԵՑՕՆ. ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ. Հաճի Մկրտիչ Աղա Թօրայեան : ՄԱՐԱՇ. Հաճի Տէվէթ Աղա Չորպաճեան : ՐՈՒՍՃՈՒԳ. Վէ ՀՈՒՄՆՈՒ. Յակոբ Աղա Գա- ղանճեան : ԳԱԼԱՍ Վէ ԻՐԱՏԻԼ. Յարութիւն աղա Հի- րինեան : ԱՆԹԱՂ. Նիկողայոս աղա Նաղարէթեան : ԻՍԿԵՆՏԵՐԻՑԻ. Յովհաննէս աղա Քէլէքեան : ՍԱՄՍՕՆ. Յովհաննէս աղա Գոյունճեան : ՍՈՒՆԿՈՒՐԼՈՒ. Սարգիս աղա Նուրիլեան : ԲԻԼԻՍ. Գալիթ աղա (տապուն խանէ միւտիլի) : ԻԶՆԻԿ. Հաճի Յակոբ աղա Թորթօրեան : ԵՐԶԻՐԱԿԱՆ. Թադէոս աղա Բաղրատունի : ԽՈՒՐՈՒՍ. Արաքսաճ աղա Ալապեան : ՊԻԵՐԻՇ. Յակոբ աղա Նաղարէթեան : ԷՆԳԱՐԻ. Կարապետ աղա Արզումանեան : ՄԻՂԱՍ. Հաճի Ահարօն աղա Ալիքանեան : ԹԵՐԵՐՏԱՂ. Սիմոն աղա Գասպար Սիմօնեան : ՈՒՐՖԱ. Գրիգոր աղա Գալէնտէրեան :

ՍԱՀԻԳ ՂԱԶԻԹԱ ՎԷ ԹԱՊՈՍԵԱՆ Զ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ